

Bahar KIZILSÜMER

**SİGORTACININ
KANUNİ HALEFİYETİNİN
ŞARTLARI VE SINIRLARI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1
I. Halefiyete İlişkin Yasal Düzenlemeler	5
A. Sigortacının Kanuni Halefiyetine İlişkin Genel Açıklamalar.....	5
1. Halefiyet ile Benzer Kavramların Birbirinden Ayrılması.....	5
a. Halefiyet ve Rücu Hakkı Ayrımı	5
b. Halefiyet ve Alacağın Devri (Temlik) Ayrımı.....	7
c. Sigortacının Kanuni Halefiyeti ile Türk Borçlar Kanunu'nun Teselsül Sorumluluğa İlişkin Hükümleri Arasındaki Bağlantı.....	10
2. Sigortacının Kanuni Halefiyetinin Genel Tanımı	16
a. Sigortacının Kanuni Halefiyetinin Hukuki Niteliği.....	16
b. Sigortacının Kanuni Halefiyetinin Düzenlenme Amacı .	18
c. Üçüncü Şahıs Lehine Sigorta Sözleşmelerinin Sigortacının Halef Olduğu Kişi Bakımından Değerlendirilmesi.....	20
B. Sigortacının Halefiyetine İlişkin Yabancı Hukukta Yer Alan Yasal Düzenlemeler	24
1. Alman Hukuku	24
2. İsviçre Hukuku	28

3. Avrupa Sigorta Sözleşmesi Hukuku İlkeleri	30
C. Kanuni Halefiyete İlişkin Türk Hukukundaki Yasal Düzenlemeler	31
1. 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda Düzenlenen Kanuni Halefiyet	31
2. 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Düzenlenen Sigortacının Kanuni Halefiyeti.....	34
a. Sigorta Türleri Bakımından Genel Açıklamalar.....	34
b. Mal Sigortalarında Sigortacının Kanuni Halefiyetine İlişkin Düzenleme.....	36
c. Deniz Rizikolarına Karşı Sigortalarda Sigortacının Kanuni Halefiyetine İlişkin Düzenleme.....	37
3. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda Düzenlenen Sigortacının Kanuni Halefiyeti.....	39
a. Zarar Sigortaları.....	39
aa. Mal Sigortalarında Sigortacının Kanuni Halefiyetine İlişkin Düzenleme	40
bb. Sorumluluk Sigortalarında Sigortacının Kanuni Halefiyetine İlişkin Düzenleme.....	42
aaa. İhtiyari Sorumluluk Sigortaları Bakımından Değerlendirme.....	42
bbb. Zorunlu Sorumluluk Sigortaları Bakımından Değerlendirme.....	46
b. Can Sigortaları	51
II. Sigortacının Kanuni Halefiyetinin Şartları	55
A. Geçerli Bir Sigorta Sözleşmesinin Mevcut Olması Şartı	55
1. Sigorta Sözleşmesinin Sigortacının Ödeme Borcunun Hukuki Sebebini Teşkil Etmesi.....	55
2. Sigortacının Sigortalısına Yaptığı Hatır Ödemeleri.....	57
B. Sigorta Tazminatının Sigortacı Tarafından Ödenmiş Olması Şartı.....	59

1. Sigorta Tazminatı Ödemesinin Sigortalıdan Kaynaklı Nedenlerle Yapılamaması Durumunda Sigortacının Hakları	59
2. Halefiyetin Sigortalı Aleyhine Kullanılamaması İlkesi	60
a. Zarar Sorumlusunun Malvarlığının Zararın Tamamını Karşılamaya Yetersiz Olması İhtimalinde	61
b. Zarar Sorumlusunun Sorumlu Olduğu Tazminat Tutarının Tüm Zararı Karşılamaya Yetersiz Olması İhtimalinde	63
C. Sigortalının Zarar Sorumlusuna Karşı Dava Hakkına Sahip Olması Şartı	66
1. Sigortacıya Halefiyet Yoluyla Geçen Dava Hakkının Kapsamı	67
a. Sigortacının Rücu Davasının Hukuki Sebebi, Tarafların Hakları ve Görevli Mahkeme	67
b. Sigortacının Rücu Davasında Talep Edebileceği Tazminatın Kapsamı	69
c. Sigortacının Rücu Davasında Faiz Talep Etme Hakkı	72
2. Sigortacının Rücu Davasına Uygulanan Zamanaşımı Süresi	73
a. Zamanaşımı Süresinin Sigortacı Bakımından Ne Zaman İşlemeye Başlayacağı Meselesi	73
b. Zamanaşımı Süresinin Dolması Tehlikesine Karşı Çözüm Önerileri	76
3. Sigortalının Sigortacının Dava Hakkını İhlal Edecek Nitelikte Davranışlardan Kaçınma Yükümlülüğü	78
D. Kanuni Halefiyet Şartlarının Oluşmadığı Durumda Sigortacının Alacağı Devri Yoluyla Zarar Sorumlusuna Rücu Edip Edemeyeceği Meselesi	86
III. Sigortacının Rücu Hakkının Hakkın Muhatabı Bakımından Değerlendirilmesi	91
A. Sigortacının Kanuni Halefiyete Dayalı Olarak Sigorta Ettirene Rücu Edip Edemeyeceği Sorunu	91
1. 6762 Sayılı TTK'daki Düzenleme	92

a. Doktrindeki tartışmalar	92
b. Yargıtay İçtihatları.....	93
2. Alman Sigorta Sözleşmeleri Kanunu'ndaki düzenleme	98
a. Sigortacının Rücu Hakkı Bakımından Üçüncü Şahıs Kavramı	98
b. Sigortacının Sigorta Ettirene ya da Sigortalıya Rücu Edebileceğinin Kabul Edildiği Diğer İstisnai Haller	103
3. Avrupa Sigorta Sözleşmesi Hukuku İlkeleri'ndeki Düzenleme	105
4. 6102 sayılı TTK'daki düzenleme.....	106
B. Sigortacının Halefiyete Dayalı Rücu Hakkına İlişkin Sigortalının Yakınları Bakımından Herhangi Bir Sınırlama Olup Olmadığı Sorunu	111
1. Konu ile İlgili Yabancı Hukukta Yer Alan Düzenlemeler	112
2. Türk Hukukundaki Uygulama	115
C. Sigorta Sözleşmelerinde Sigortacının Rücu Hakkını Sınırlandıran Özel Kayıtlar.....	120
1. Sigorta Sözleşmelerine Sigortacının Rücu Hakkını Sınırlandırmak Amacıyla Konulan Özel Kayıtların Geçerliliği.....	121
2. Sigorta Sözleşmesine Sigortacının Rücu Hakkını Sınırlandırmak Amacıyla Konulan Özel Kayıtların Hukuki Niteliği.....	126
D. Sigortacının Rücu Hakkını Kullanamadığı Kişilere Karşı Alacağın Devri Yoluyla Talep Yöneltilip Yöneltemeyeceği.....	130
SONUÇ	135
KAYNAKÇA	143